

moderate i alle de Vendinger og Bugtninger, de have foretaget sig i de senere Aar. Saa vidt jeg ved, udgør de moderates Parti her i Kjøbenhavn kun en eneste Mand — en forhenværende Riffelhejt. De ere altsaa saaledes stillede, at over for Kjøbenhavn have de intet at tabe, men muligvis have de, naar de komme ud i Landet, ved at slaa paa Kjøbenhavnriet overordentlig meget at vinde. Jeg ved ikke, om de kunne gøre Lykke med dette uden for Kjøbenhavn. Jeg antager, det er derfor, de have valgt netop dette Punkt ud af de mange hundrede Punkter, de ellers kunde have valgt sig, saa at man kan sige: Her staa de moderate, det er deres Standpunkt. De moderate toge jo allerede ved Skolelovens 1ste Behandling Ordet mod Kjøbenhavn og anførte der adskillige Grunde, hvorfor Kjøbenhavn ikke maatte faa Del i dette Tilskud. Disse Grunde ere nærmere blevne udviklede i Dag, og de ere blevne supplerede med adskillige. Jeg skal nu tillade mig at behjse disse Grunde lidt nærmere. Ja, jeg vil dog først sige, at jeg tror ikke, at det moderate Parti nærer personlig Ubvilje over for Kjøbenhavn; thi det er jo saaledes, at flere af dem ere næringsdrevende Borgere her i Byen. Ja, nogle af dem elske jo endog Kjøbenhavn i den Grad, at de for at kunne være Landborepræsentanter og for at kunne være Agravere og lignende Ting lave sig et Domicil et eller andet Sted ude i Landet, men ellers foretrække de jo Als-falten og Tivoli frem for Landsbygaden og Krohaven, saa personlige Grunde spille ganske sikkert ikke ind. I den Henseende tror jeg, at Kjøbenhavn med sine Tillokkelser er et elsket Sted for dem. Men det er, som jeg sagde før, de politiske Grunde, som spille ind. Og jeg kan nu godt forstaa, at naar Kjøbenhavn i den Grad har vendt sig bort fra de moderate, saa sige de: Det skal Kjøbenhavn faa betalt, vi skulle nok se at ramme dem ved Lejlighed, og her have de, som sagt, søgt en Lejlighed til at ramme os. Det ærede Medlem for Afsens (Berntsen) anførte en hel Mængde store Fordele, som Kjøbenhavn har haft fra Staten. Blandt andet anførte det ærede Medlem, at vi havde faaet Boldterrainet i 1867. Jeg vil dertil sige, at hvis Rigsdagen en Gang har gjort en dum Handling, ja, saa er der jo ikke noget at sige til det. Enhver, der gør en Handel med Staten, ser selvfølgelig at faa denne Handel saa fordelagtig som muligt for sig. Der har siddet en Rigsdag, der ikke har været saa klog og saa paapasselig som det ærede Medlem for Afsens. Havde han den Gang haft Sæde i Rigsdagen, saa var det selvfølgelig ikke stet, men der har siddet Joll,

som ikke have været saa kloge. Men vi kunne maaste ogjaa sige, at det har været af Mangel paa Fremshethed. Thi jeg vil spørge, hvilken Værdi havde dette Boldterrain, som det ærede Medlem hentydede til, i 1867? Det var en Værdi, der er ganske forfællig fra den Værdi, som det er vokset op til at have nu. Der er intet Menneske, der i 1867 kunde sige, at de Byggegrunde, der ligge derude, vilde blive saa værdifulde efter den Udvikling, Kjøbenhavn har faaet — det kunde intet Menneske vide. Vi maa altsaa ikke se paa den Handel med Nutidens Dine, men vi maa se paa den saaledes, at vi sige: Hvad var det Terrain værd i 1867? Den Gang kunde det selvfølgelig ikke paa langt nær have den Værdi, det nu maa værdsættes til. Og dernæst anførte det ærede Medlem jo selv, at vi ved den samme Lejlighed maatte give Afkald paa adskillige Indtægter, som Byen ellers tidligere havde af Statskassen, og hvis disse Indtægter skulde kapitaliseres, saa vilde det jo repræsentere en Kapital af omtrent 2 Mil-lioner Kroner. Dernæst anførte det ærede Medlem en Mængde andre Ting, som jeg dog ikke kan se have haft overordentlig stor Betydning for Kjøbenhavns Skolevæsen og de kjøbenhavnske Skolebørn, som der jo dog egentlig er Tale om ved Skoleloven. At Rigsdagen har sit Sæde her i Kjøbenhavn, er naturligtvis en Gæde for Byen, men det kan Byen vel ikke lide af. At Kjøbenhavns Borgere ere fri for Indkvartering, er, synes jeg, ret naturligt, naar vi huske, at de fleste af os her i Kjøbenhavn bo i et- og to Værelsens Lejligheder, saa det var vanskeligt at tage Indkvartering af Soldater, det lod sig jo ikke gennemføre. Naar det ærede Medlem endvidere siger, at vi have Frederiks Hospital, saa vil jeg dertil sige, at vi have heldigvis ogsaa andre Hospitaler. Vi have dog vistnok de bedste Hospitaler, der findes i Danmark. Det er Byens, Kommunens Hospitaler, og der ofres overordentlig meget paa dem, saa jeg tror ikke, at det kan paastaas, at Kjøbenhavns Kommunes Indbyggere optage Plads i nogen stor Grad paa Frederiks Hospital, der jo er Hospital for hele Landet. Kjøbenhavns Kommune har tværtimod sørget godt for at udvikle sit Hospitalsvæsen til sine egne Beboere. Dernæst anførte det ærede Medlem, at han turde ikke give disse 170,000 Kr. til Kjøbenhavn, fordi han ingen Garanti havde for, at de vilde komme Kjøbenhavns Skolevæsen til gode. Jeg vil dertil sige: Kender det ærede Medlem da slet ikke til Udviklingen af det kjøbenhavnske Skolevæsen? Jeg vil blot oplyse, at f. Eks. i 1878 var Kommunens Udgifter til sit Skolevæsen 617,000 Kr.,